

Uključenost mladih Roma i Sinta

Države članice OSCE-a su potvrdile “važan doprinos koji mladi mogu pružiti u borbi protiv netolerancije i diskriminacije [...]”. (Brisel, 2006. godine)

Države članice su se takođe obavezale da će “poboljšati uključenost Roma i Sinta u izradi, realizaciji i ocjeni politika koje se odnose na njih, između ostalog kroz poticanje Roma i Sinta na političko sudjelovanje,” kao i “promoviranje efektivnog i jednakog sudjelovanja žena Roma i Sinta u javnom i političkom životu, između ostalog kroz promoviranje pristupa žena javnim službama, državnoj upravi i pozicijama na kojima se donose odluke”. (Kijev, 2013. godine)

Ko su mlađi Romi i Sinti?

Mlađi Romi i Sinti predstavljaju populaciju sa rastućim značajem u području OSCE-a. Prosječna starost Roma i Sinta u Europskoj uniji je samo 25 godina, u poređenju sa prosječnom starosti od 40 godina naroda koji nisu Romi i Sinti.

Mlađi Romi i Sinti su i dalje stigmatizirani i suočeni sa neravnopravnim pristupom mogućnostima. Marginalizacija i diskriminacija ih često sprečavaju u

ostvarenju potencijala, te obeshrabruju njihovo sudjelovanje u javnom i političkom životu.

Žene romske i sintske pripadnosti su čak i više ograničene u sudjelovanju zbog više vrsta diskriminacije kojima su izložene zbog svoje narodnosti i spola.

Ako Romi i Sinti nisu uključeni u politiku, njihovi stavovi i interesi nisu zastupljeni u relevantnim organima i procesima gdje se donose odluke, što ih dalje izolira.

Zašto je važna uključenost mladih Roma i Sinta?

Mladi ljudi širom područja OSCE-a doprinose svojim zajednicama uključivanjem u političke aktivnosti zajedno sa uspostavljenim strukturama i institucijama, bilo putem organizacija civilnog društva ili političkih inicijativa za mlade.

Bitno je da su različita mišljenja mladih zastupljena u javnim i političkim procesima. Na taj način ne samo da se jačaju demokratske institucije, nego i doprinosi uspostavi odgovornijih i reprezentativnijih političkih okruženja. Sudjelovanje mladih

Roma i Sinta je iznimno važno kako bi se njihovi interesi i stavovi uzeli u obzir, ali i smanjila stigmatizacija njih i

njihove zajednice. Uključivanjem u javni i politički život u mlađoj dobi, mladi Romi i Sinti će biti u boljoj poziciji da se bore sa izazovima sa kojima se njihove zajednice suočavaju, te se mogu osposobiti da postanu politički akteri i oni koji donose odluke, a koji će u budućnosti moći kredibilno zastupati interes Roma i Sinta.

Zašto su OSCE i ODIHR uključeni?

Rad OSCE-ovog Ureda za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR) na unapređenju položaja mladih Roma i Sinta se temelji na obavezama OSCE-a. Osiguranje aktivnog sudjelovanja Roma i Sinta u javnom i političkom životu je jedan od prioriteta predviđenih OSCE-ovim *Akcionim planom za unapređenje položaja Roma i Sinta u području OSCE-a iz 2003. godine*.

Fokus na unapređenju položaja mladih Roma i Sinta je pojačan Odlukom Vijeća ministara iz 2013. godine o "Jačanju napora OSCE-a na implementaciji Akcionog plana za unapređenje položaja Roma i Sinta u području OSCE-a, sa posebnim fokusom na žene, mlade i djecu Roma i Sinta".

Kontaktna tačka za pitanja Roma i Sinta, smještena u sjedištu ODIHR-a u Varšavi, od 2013. godine implementira Inicijativu za mlade Rome i Sinte, koja pruža mogućnosti organizacijama civilnog društva da ohrabruju mlade Rome i Sinte da se angažiraju u svojim zajednicama.

Tri područja angažmana su:

- Osposobljavanje i socijalna uključenost zajednica Roma i Sinta kroz aktivizam i volontiranje mladih;

- Javno i političko sudjelovanje mladih Roma i Sinta u politici i demokratskim procesima; i
- Mladi Romi i Sinti i sigurnost.

Kako ODIHR pomaže mlade Rome i Sinte?

Cilj ODIHR-ovog rada sa mladim Romima i Sintima je stvaranje prilika za mlade Rome i Sinte da postanu aktivni članovi svojih zajednica putem angažmana na lokalnom nivou, volontiranja te političkog i javnog sudjelovanja.

Podrška organizacijama civilnog društva

ODIHR podržava organizacije civilnog društva u realizaciji projekata za mlade u državama članicama OSCE-a kroz

Andrea Ignácz, mlada Romkinja iz Fondacije UCCU u Mađarskoj, predstavlja projekat o mladim Romima, koji je podržao ODIHR, tokom panela "Inicijativa mladih Roma i Sinti: mladi kao agenti promjena" na Sastanku o implementaciji ljudske dimenzije 2017. godine. (OEBS / Ewa Jasinska)

Jumberi Alimović, mladi Rom iz Gruzije, govori tokom Sastanka o implementaciji ljudske dimenzije 2017. godine. (OEBS / Ewa Jasinska)

implementaciju partnerskih sporazuma.

Ovi projekti se bave konkretnim izazovima sa kojima se suočavaju mladi Romi i Sinti u svakodnevnom životu, te ih osposobljavaju da pronalaze rješenja za svoje probleme, jačanjem njihovog samopouzdanja i učenjem važnih vještina. Kroz ove projekte mladi Romi i Sinti uče kako aktivno prakticirati javno i političko sudjelovanje, te unaprijediti životni kvalitet u svojim zajednicama.

Prilike za stručno usavršavanje mladih Roma i Sinta

ODIHR pruža mogućnost stručnog usavršavanja mladih Roma i Sinta, kroz zapošljavanje mladih stručnjaka na period od šest mjeseci u Kontaktnoj tački za pitanja Roma i Sinta, gdje se bave programskim aktivnostima, uključujući i aktivnosti koje se odnose na mlade Rome i Sinte.

Mladi stručnjaci se upoznaju sa radom međuvladine organizacije

i stiču relevantno znanje i praktične vještine.

Podizanje svijesti o stanju mladih Roma i Sinta

ODIHR podiže svijest u institucijama OSCE-a, državama članicama i kod šire javnosti o stanju mladih Roma i Sinta, na način da podržava sudjelovanje mladih aktivista Roma i Sinta u događajima i konferencijama organiziranih u okviru OSCE-ve ljudske dimenzije.

ODIHR im takođe osigurava platformu za razgovor o pitanjima koja se odnose na njih i njihove zajednice.

“Države članice OSCE-a moraju osigurati puno i efikasno sudjelovanje mladih Roma i Sinta u javnim i političkim procesima. To je korisno ne samo za pojedince, nego i njihove zajednice, države članice i društvo u cjelini.”

Roland Ferkovics, mladi rom iz Mađarske.

“Mlade žene pripadnice romske i Sinti populacije mogu biti važne liderke i uzori u zajednicama širom OSCE područja. Potrebno je osigurati mehanizme za njihovo aktivno i efikasno sudjelovanje, naročito u procesima donošenja politika koji se odnose na njih.”

Natalia Duminica, mlada romkinja iz Moldavije.

Partnerstva

ODIHR sarađuje sa velikim brojem partnera na pitanjima koja se odnose na mlade Rome i Sinte, uključujući:

- Države članice – strukture vlasti nadležne

za Rome i Sinte i druge manjinske;

- Organizacije civilnog društva;
- OSCE-ovi terenski uredi; OSCE-ove institucije, uključujući Visokog komesara za nacionalne

manjine i Sekretarijat OSCE-a; i

- Međunarodne organizacije, kao što je Vijeće Europe, Evropskoj komisiji i Ujedinjenim nacijama.

Atanas Stojanov, mladi Rom iz Bugarske, govori tokom radionice "Jačanje raznolikog rukovodstva, učešća i predstavljanja Roma, uključujući žena i mladih, u javnom i političkom životu", koju je OSCE/ODIHR organizirao 27. i 28. marta 2017. u Briselu. (OEBS / Michael Chia)

ODIHR je 2014. godine organizovao međunarodnu konferenciju mladih Roma i Sintija u Beogradu, u Srbiji. Izveštaj sa konferencije "Aktivizam, učešće i sigurnost među mladim Romima i Sintijima" (2015) uključuje i šest radova mladih romskih i Sinti aktivista.

Skeniraj ovaj QR kôd koristeći svoj pametni telefon da biste pristupili našem radu o Romima i Sintima.

Za više informacija o ODIHR-ovom radu sa Romima i Sintima i u vezi sa njima, možete posjetiti:
<http://www.osce.org/odihr/roma-and-sinti>

OSCE Ured za demokratske institucije i ljudska prava
ul. Miodowa 10
00-251 Varšava
Poljska

Tel.: +48 22 520 0600
Fax: +48 22 520 0605
E-mail: Roma@osce.org

